

Katarina Bivald

De boeken van Sara Lindqvist

ISBN 978-90-225-7223-8

ISBN 978-94-023-0273-8 (e-boek)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Läsarna i Broken Wheel rekommenderar*

Vertaling: Bianca Cornelissen

Omslagontwerp: Ingrid Bockting

Omslagfoto: Image Source / Getty Images

Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2013 Katarina Bivald

© 2014 Nederlandstalige uitgave: Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

First published by Forum Bokförlag, Stockholm, Sweden

Published in the Dutch language by arrangement with Bonnier Group Agency, Stockholm, Sweden.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Sara Lindqvist
Kornvägen 7-I
136 38 Haninge
Zweden

Broken Wheel, Iowa, 15 april 2009

Lieve Sara,

Ik hoop dat je veel plezier zult beleven aan Louisa May Alcotts *Old Fashioned Girl*. Het is een charmant verhaal, maar wellicht iets moraliserender dan *Little Women*.

Wat betreft de betaling, daar hoef je je geen zorgen om te maken. Ik heb al jaren een extra exemplaar liggen en ik ben blij dat het boek nu een nieuwe eigenaar heeft gevonden, helemaal in Europa! Ik ben zelf nog nooit in Zweden geweest, maar ik ben ervan overtuigd dat het een prachtig land is.

Mijn boeken hebben straks meer gereisd dan ikzelf, is dat niet komisch? Ik weet niet zeker of ik het troostrijk of zorgwekkend moet vinden.

Met hartelijke groeten,
Amy Harris

Boeken versus het leven: 1-0

De onbekende vrouw in de hoofdstraat van Hope zag er zo nietszeggend uit dat het bijna stuitend was. Een spichtige, saai uitziende figuur gekleed in een lange wollen jas die veel te warm en te grijs was voor de tijd van het jaar. Bij haar voeten lag een rugzak en een gigantische reistas leunde tegen een van haar tengere benen. De inwoners die haar komst toevallig hadden gadeslagen, vonden het van slechte manieren getuigen dat iemand zo weinig gaf om hoe ze eruitzag. Alsof het deze vrouw op geen enkele manier kon schelen of ze een goede indruk op hen maakte.

Haar haar had een ondefinieerbare bruine kleur; het was noch licht, noch donker. Het zat slordig opgestoken met een haarspeld en van achteren viel het in rommelige lokken over haar schouders. Op de plek waar haar gezicht had moeten zitten, was het omslag van *An Old Fashioned Girl* van Louisa May Alcott te zien.

Ze leek zich er niet echt bewust van te zijn dat ze in Hope was. Alsof ze daar per toeval was beland. Alsof ze zo uit de lucht was komen vallen met haar boek, bagage, ongekamde haar en al. Alsof ze in om het even welke andere stad had kunnen zijn. Ze stond in een van de mooiste straten van Cedar County, misschien wel de mooiste van heel Zuid-Iowa, maar het enige waar ze oog voor had was haar boek.

Helemaal onverschillig was ze echter ook niet, want af en toe gluurde een paar grote, grijze ogen over de rand van het boek, als een prairiehond die zijn kop omhoogsteekt om te zien of de kust veilig is.

Het boek ging een beetje omlaag, en nadat ze even scherp naar links had getuurd, liet ze haar blik zo ver naar rechts glijden als ze maar kon zonder haar hoofd te bewegen. Toen hief ze het boek weer op en leek ze opnieuw in het verhaal op te gaan.

In feite kende Sara de straat bijna tot in detail. Ook met haar boek voor haar gezicht kon ze exact beschrijven hoe de opgepoetste SUV's de laatste zonnestrallen weerkaatsten, en wist ze dat zelfs de boomkruinen er keurig verzorgd uitzagen. Dat er boven de kapsalon vijftig meter verderop een reclamebord van gelamineerd plastic hing in patriottisch rood-wit-blauw. En boven dit alles hing de tergende geur van pasgebakken appeltaart. De geur kwam uit het café achter haar, waar enkele vrouwen van middelbare leeftijd vanaf het terras met openlijk misnoegen toekeken hoe ze haar boek stond te lezen. Althans, zo ervoer Sara het. Telkens wanneer ze opkeek fronsten ze hun wenkbrauwen en schudden ze licht hun hoofd, alsof ze een ongeschreven etiketteregel overschreed door op de stoep te staan lezen.

Ze haalde haar mobiele telefoon nogmaals tevoorschijn en belde het laatstgekozen nummer. De telefoon ging negen keer over voor ze weer ophing.

Goed, Amy Harris was wat laat. Daar was vast een prima verklaring voor. Een lekke band misschien. Of de benzine was op. Het was niet vreemd om... Ze keek naar het scherm van haar mobiele telefoon. Twee uur en zevenendertig minuten te laat te zijn.

Ze maakte zich geen zorgen; nog niet. Amy Harris schreef echte brieven op heel echt, ouderwets briefpapier; dik en licht roomkleurig. Het was gewoon onmogelijk dat iemand die brieven schreef op heus roomkleurig briefpapier een vriendin in een vreemde stad aan haar lot over zou laten, of zich zou ontpoppen als een psychopathische seriemoordenaar met sadomasochistische trekjes, wat Sara's moeder ook beweerde.

'Pardon, lieverd.'

Er was een vrouw naast haar komen staan. Ze keek haar aan met de ongeduldige blik die mensen doorgaans kregen als ze Sara al meerdere malen iets hadden gevraagd.

'Kan ik je ergens mee helpen?' vroeg de vrouw. Een bruine papieren boodschappentas steunde op haar heup en het scheelde niet veel of er viel een blik Hunt's-tomatensoep uit.

'Nee, maar bedankt,' zei Sara. 'Ik wacht op iemand.'

'Aha.' Ze klonk geamuseerd maar begripvol. De vrouwen op het

terras volgden het gesprek aandachtig. ‘De eerste keer in Hope?’

‘Ik ben op weg naar Broken Wheel.’

Misschien vergiste ze zich, maar de vrouw leek niet erg ingenomen met haar antwoord. Het blik tomatensoep wiebelde gevaarlijk op de boodschappen. Na ongeveer een minuut zei ze: ‘Ik vrees dat het niet veel voorstelt, Broken Wheel. Ken je daar iemand?’

‘Ik logeer bij Amy Harris.’

Stilte.

‘Ze is vast onderweg,’ zei Sara.

‘Ik ben bang dat je er alleen voor staat, lieverd.’ Ze keek Sara afwachtend aan. ‘Bel haar maar.’

Met tegenzin haalde Sara haar telefoon weer tevoorschijn, en ze moest zich inspannen om niet achteruit te deinzen toen de onbekende vrouw haar wang tegen Sara’s oor drukte om te luisteren hoe de telefoon overging.

‘Ik heb niet de indruk dat ze zal opnemen.’ Sara borg de telefoon weer op in haar zak en de vrouw leunde wat naar achteren. ‘Wat ga je daar doen?’

‘Op vakantie. Ik huur een kamer bij haar.’

‘En nu ben je hier gestrand. Goed begin. Ik hoop dat je niet vooruitbetaald hebt.’ De vrouw nam de boodschappentas onder haar andere arm en knipte met haar vingers in de richting van het terras. ‘Hank,’ zei ze luid tegen de enige man. ‘Geef dat meisje hier eens een lift naar Broken Wheel.’

‘Ik heb mijn koffie nog niet op.’

‘Dan neem je die maar mee.’

De man bromde wat maar stond toen gewillig op en verdween het café in.

‘Als ik jou was,’ ging de vrouw verder tegen Sara, ‘zou ik dat geld van je maar goed opbergen. Ik zou pas betalen vlak voordat ik naar huis ging en het goed uit het zicht houden.’ Ze knikte zo heftig dat het blik tomatensoep weer gevaarlijk begon te wiebelen. ‘Niet dat ik wil beweren dat het allemaal dieven zijn in Broken Wheel,’ voegde ze eraan toe, ‘maar ze zijn daar níét zoals wij.’

Hank kwam terug met een nieuwe kop koffie in een papieren beker en hees Sara’s reistas en rugzak op de achterbank van zijn auto.

Hij dirigeerde Sara vriendelijk maar beslist naar de passagiersstoel.

‘Breng haar ernaartoe, Hank,’ zei de vrouw, en met haar vrije hand sloeg ze twee keer op het dak van de auto. Ze boog voorover naar het geopende raampje.

‘Als je je bedenkt, kun je altijd weer hierheen komen.’

‘Broken Wheel, hè,’ zei Hank verveeld.

Sara vouwde haar handen ineen boven haar boek en probeerde er ontspannen uit te zien. In de auto hing de geur van goedkope after-shave en dure, donker gebrande koffie.

‘Wat ga je daar doen?’

‘Lezen.’

Hij schudde zijn hoofd.

‘Als in: op vakantie,’ verduidelijkte ze.

‘We zullen zien,’ zei hij onheilspellend.

Door het autoraam zag ze het landschap veranderen. Grasvelden gingen over in akkers, de blinkende auto’s en keurige huizen maakten plaats voor gigantische muren van mais die aan beide kanten van de weg oprezen. De weg strekte zich met een slaapverwekkende eentonigheid voor hen uit. Zo nu en dan kruisten ze andere wegen, die al net zo strak en recht waren, alsof iemand met een liniaal lijnen had getrokken door de uitgestrekte velden. En misschien was dat ook wel zo, dacht Sara. Maar hoe langer ze reden, hoe minder zijwegen ze tegenkwamen, tot het uiteindelijk leek alsof ze slechts omringd werden door kilometers en kilometers mais.

‘Nu moeten we er bijna zijn,’ zei Hank. ‘Een vriend van me is daar opgegroeid. Tegenwoordig is-ie verzekeringsadviseur in Des Moines.’

Ze wist niet wat ze moest antwoorden. ‘Leuk,’ probeerde ze maar.

‘Het bevalt hem goed,’ zei de man instemmend. ‘En het is een stuk beter dan proberen het boeren familiebedrijf voort te zetten in Broken Wheel, dat is een ding wat zeker is.’

Daarna zei hij niets meer.

Sara leunde tegen het autoraam en tuurde naar buiten, alsof ze probeerde de stad uit Amy’s brieven te ontwaren. Ze had zo veel gehoord over Broken Wheel, dat ze bijna verwachtte dat ze elk moment miss Annie op haar bakbrommer tevoorschijn zou zien schieten, of

dat ze Jimmy langs de kant van de weg zou zien staan, wuivend met het laatste nummer van zijn tijdschrift. Even dacht ze ze werkelijk te zien in de verte, maar al snel vervaagde het beeld en vielen ze uit elkaar in het opwervelende stof achter hen. Er doemde een vervallen schuur op, die onmiddellijk weer aan het zicht onttrokken werd door de mais, alsof hij er nooit was geweest. Het was het enige bouwwerk dat ze had gezien in het afgelopen kwartier.

Zou de stad eruitzien zoals ze zich had voorgesteld? Bij de gedachte dat ze alles nu eindelijk met eigen ogen zou zien, vergat Sara even haar zorgen over het feit dat Amy haar telefoon niet opnam.

Als Hank geen vaart had geminderd toen ze bij Broken Wheel aankwamen, had ze het stadje waarschijnlijk over het hoofd gezien. Ineens waren ze er. Het lag aan een brede weg, bijna zo breed als een zesbaans autoweg. De gebouwen waren zo laag dat ze haast niet opvielen door al het asfalt ervoor.

De hoofdstraat bestond slechts uit een paar huizen, aan weerszijden van de weg. De meeste zagen er bouwvallig en verlaten uit. Grijs en deprimerend stonden ze in de namiddagzon. De meeste winkels hadden kapotte of dichtgetimmerde ruiten, maar een *diner* leek nog open te zijn.

‘Goed, wat nu?’ vroeg Hank verveeld. ‘Moet ik je weer terugbrengen?’

Hij keek om zich heen. De diner was zonder twijfel open. Het woord *DINER* lichtte zwakjes op in neonletters en een man zat eenzaam aan een tafel voor het raam. Ze schudde haar hoofd.

‘Wat jij wil,’ zei hij, op een toon alsof hij had wil zeggen: jij mag op de blaren zitten.

Ze stapte uit, deed het achterportier van de auto open en hees haar bagage van de achterbank, terwijl ze haar pocketboek stevig onder haar arm klemde. Zodra het portier dichtsloeg, scheurde Hank ervandoor. Bij het enige verkeerslicht in het stadje maakte hij een scherpe U-bocht.

Het verkeerslicht bungelde aan een stalen draad midden boven de weg; het licht stond op rood.

Met haar reistas tegen haar ene been, haar rugzak over haar schouder en haar boek stevig tegen zich aangeklemd stond Sara voor de diner.

Het komt allemaal goed, zei ze tegen zichzelf. Het komt allemaal in orde. Het is geen ramp zolang... Ze bedacht zich. Het is geen catastrofe zolang je nog boeken en geld bij je hebt. Als het moest had ze zelfs genoeg geld om in een jeugdherberg te kunnen overnachten. Al was ze er redelijk zeker van dat er geen jeugdherberg te vinden was in Broken Wheel.

Ze opende de deuren – heuse saloondeuren, heel bizar – en ging naar binnen. De diner was zo goed als uitgestorven, op de man bij het raam en een vrouw achter de bar na. De man was mager en zag er afgeleefd uit, alles aan hem leek een soort verontschuldiging uit te stralen voor het feit dat hij bestond. Toen ze binnenkwam nam hij niet de moeite om op te kijken. Onverstoorbaar draaide hij zijn kopje rond in zijn handen. Langzaam. Heen en weer.

De vrouw daarentegen richtte onmiddellijk al haar aandacht op de deur. Ze woog minstens honderdvijftig kilo en haar kolossale armen rustten op de hoge bar voor haar. Het leek wel alsof die speciaal voor haar ontworpen was – of ze werkte er al zo lang dat haar lijf zich eraan had aangepast. Hij was gemaakt van donker hout en leek eerder thuis te horen in een kroeg. Ware het niet dat er op de plekken waar de bierviltjes hadden moeten liggen roestvrijstalen houders stonden met papieren servetten en gelamineerde menukaarten met afbeeldingen van alle vette happen die er te krijgen waren.

De vrouw stak een sigaret op, met zo'n vanzelfsprekendheid dat het leek alsof de sigaret een verlengstuk was van haar lichaam.

'Jij moet die toerist zijn,' zei ze. De sigarettenrook dreef recht in Sara's gezicht.

'Sara.'

'Je hebt wel een verdomd slechte dag uitgekozen om hiernaartoe te komen.'

'Weet jij waar Amy Harris woont?'

De vrouw knikte. 'Een verdomd slechte dag.' Er viel wat as van haar sigaret op de bar.

'Ik ben Grace,' zei ze. 'Of eigenlijk heet ik Madeleine, maar haal het niet in je hoofd me zo te noemen.'

Sara was niet van plan om haar hoe dan ook te noemen.

‘En nu ben je hier.’

Sara kreeg sterk het gevoel dat Grace-die-eigenlijk-niet-Grace-heette de situatie nogal vermakelijk vond. Ze hield haar met opzet in spanning. Ze knikte nog drie keer, nam een diepe haal van haar sigaret en liet de rook langzaam vanuit één mondhoek naar buiten kringelen. Toen leunde ze over de bar heen.

‘Amy is dood,’ zei ze.

In Sara’s herinnering zou Amy’s dood voor altijd verbonden zijn aan tl-buislicht, sigarettenrook en etenswalm, maar op dit moment maakte het alles alleen maar onwerkelijk. Ze stond in een diner ergens in een klein Amerikaans stadje en er werd haar verteld dat een vrouw die ze nog nooit ontmoet had dood was. Het was zo onwerkelijk dat het wel een droom leek, maar het was te bizar om een nachtmerrie te zijn.

‘Dood?’ zei ze. Wat een onnozele reactie, zelfs voor haar. Ze ging op een van de barkrukken zitten. Ze had geen flauw idee wat ze moest doen. Ze dacht aan de vrouw in Hope en vroeg zich af of ze misschien toch mee terug had moeten rijden.

Het is onmogelijk dat Amy dood is, dacht Sara. Ze was mijn vriendin. Ze hield van bóéken, nota bene.

Het was geen verdriet wat Sara voelde, ze werd er slechts aan herinnerd hoe onvoorspelbaar het leven is, en het surrealistische gevoel dat ze had gehad werd nog sterker. Ze was helemaal vanuit Zweden naar Iowa gekomen om een pauze te nemen van het leven, om even weg te zijn van alles, niet om de dood te ontmoeten.

Hoe was ze gestorven? Aan de ene kant wilde ze het vragen, maar tegelijkertijd wilde ze het eigenlijk helemaal niet weten.

Voordat ze een beslissing kon nemen begon Grace weer te praten: ‘De begrafenis is waarschijnlijk nog in volle gang. Niet bepaald een feestelijke aangelegenheid tegenwoordig, dat soort dingen. Veel te veel religieus gewauwel als je het mij vraagt. Toen mijn grootmoeder overleed was dat wel anders.’ Ze wierp een blik op de klok. ‘Je moet maar eens die kant op gaan. Misschien weet iemand die haar wat beter kende wat we met jou aan moeten. Ik probeer me niet te veel te

bemoeien met de problemen van deze stad en jij bent daar zeker een van.'

Ze maakt de sigaret uit. 'George, breng jij Sara hier even naar Amy's huis?'

De man bij het raam keek op. Even zag hij er net zo lamgeslagen uit als Sara zich voelde. Toen stond hij op en pakte hij haar tassen, die hij half over de grond naar de auto toe zeulde.

Toen ze hem naar buiten wilde volgen greep Grace haar bij haar elleboog. 'Dat is "Arme George"', zei ze, en ze knikte naar hem.

Het huis van Amy Harris had een ruime keuken en woonkamer op de begane grond, maar toch voelde het behoorlijk vol met alle mensen erin die zich daar na de begrafenis verzameld hadden. Op de tafel en op het aanrecht stonden ovenschalen met eten en iemand had salades en brood klaargezet en glazen met bestek en servetten erin.

Sara kreeg een papieren bord met eten in haar handen gedrukt en werd verder min of meer met rust gelaten. George was echter niet van haar zijde geweken. Dit onverwachte gebaar van loyaliteit ontroerde haar. Hij kwam bepaald niet over als een moedig persoon, zelfs niet vergeleken met haarzelf, maar hij was toch met haar mee naar binnen gegaan en nu liep hij daar net zo ongemakkelijk rond als zij.

In de slecht verlichte hal stond een donker bureau waarop iemand een ingelijste foto had neergezet van een vrouw – Amy, nam ze aan – en twee heel oude vlaggetjes op stokjes: de Amerikaanse vlag en de vlag van de deelstaat Iowa. *Our liberties we prize and our rights we will maintain* stond er in gouden, geborduurde blokletters op de laatste, maar het rood van de vlag was helemaal vaal geworden en aan één kant begon de stof al te rafelen.

De vrouw op de foto was een volslagen vreemde. Ze was rond de twintig, had twee dunne vlechten in haar haar en een onechte glimlach op haar gezicht, zo'n nietszeggende, stijve cameraglimlach. Misschien dat er in haar ogen een heel klein ondeugend lachje te bespeuren was, alsof het allemaal één grote grap was, maar dat was het enige wat Sara herkende uit haar brieven.

Ze was geneigd om haar hand uit te strekken en de foto aan te ra-

ken, maar dat leek haar te oneerbiedig. Ze bleef staan in de donkere hal, en balanceerde het papieren bord voorzichtig op het boek in haar hand. Haar bagage was ergens naartoe verdwenen, maar ze had niet de energie om zich er druk om te maken.

Drie weken geleden had ze zich nog zo verbonden gevoeld met Amy dat ze twee maanden lang met haar in één huis had willen wonen, en nu leek het alsof elk spoortje van hun vriendschap samen met haar was gestorven. Ze had er nooit in geloofd dat je iemand in levenden lijve moet ontmoeten om vrienden te kunnen zijn – veel van haar meest betekenisvolle relaties had ze gehad met personen die niet eens bestonden – maar plotseling voelde het alsof ze zichzelf voor de gek hield als ze vasthield aan het idee dat ze iets voor elkaar hadden betekend.

Om haar heen liep iedereen besluiteloos rond, alsof ze zich allemaal afvroegen wat ze daar in godsnaam deden; wat bijna precies was wat Sara ook dacht. Maar toch leken ze niet van streek. Niet verbijsterd. En niemand huilde.

De meesten wierpen nieuwsgierige blikken op haar, maar iets, misschien respect voor de situatie waarin ze zich bevonden, weerhield hen ervan om met hun vragen op haar af te stappen. Ze drementen wat om haar heen en glimlachten elke keer als ze hen per ongeluk even aankeek.

Eén vrouw maakte zich los van de groep en hield haar staande in de hal, halverwege de woonkamer en de keuken.

‘Caroline Rohde.’

Zowel haar houding als haar handdruk had iets weg van die van een militair.

De vrouw die Sara voor zich had was vele malen aantrekkelijker dan ze zich haar had voorgesteld. Ze had diepe, amandelvormige ogen en haar gelaatstrekken waren even uitgesproken als die van een standbeeld. In het licht van de ganglamp leek de huid van haar hoge jukbeenderen haast lichtgevend wit. Door haar dikke haar liepen grijze strepen die nog het meest deden denken aan vloeibaar zilver.

Om haar hals droeg ze een zwarte sjaal van dunne, frisse zijde die er misplaatst uit zou hebben gezien bij ieder ander, zelfs op een begrafenis, maar bij haar leek hij tijdloos, haast glamoureuus.